मुक्तस्वाध्यायपीठम्
(Institute of Distance Education)

राष्ट्रियसंस्कृतसंस्थानम् (मानितविश्वविद्यालयः)

५६-५७, इन्स्टीट्यूशनल एरिया, जनकपुरी,
नवदेहली-११० ०५८

शास्त्री - प्रथमवर्षम् - पञ्चमपत्रम् (व्याकरणम्)

प्रदत्तकार्यम् (Assignment)

2019-20

पत्रम् - .... विषयः - ....

अध्येतुः नाम - .... पञ्जीकरणसंख्या - ....

अध्येतुः कृते एतत्पुस्तिकाप्रेषणदिनाङ्कः - ....

अध्येत्रा उत्तराणि विलिख्य एतत्पुस्तिकाप्रत्यर्पणदिनाङ्कः - ....

अध्येतुः हस्ताक्षरम्

मूल्याङ्कनकर्तुः नाम - ....

मूल्याङ्कनकर्त्रा एतत्पुस्तिकाप्राप्तिदिनाङ्कः - ....

मूल्याङ्कनकर्त्रा मूल्याङ्कनानन्तरं संस्थाने समर्पणदिनाङ्कः - ....

अध्येत्रा प्राप्ताङ्काः -

खण्डाः	निर्धारिताङ्काः	प्राप्ताङ्काः
खण्डः - क	20 x 02 = 40 अङ्काः	
खण्डः - ख	05 x 08 = 40 अङ्काः	
खण्डः - ग	02 x 10 = 20 अङ्काः	
	पूर्णाङ्काः 100	प्राप्ताङ्काः ....

मूल्याङ्कनपुरस्सरं परामर्शैः सह अध्येतुः कृते एतत्पुस्तिकायाः पुनःप्रेषणदिनाङ्कः - ....

मूल्याङ्कनकर्तुः हस्ताक्षरम्

स्थानम् – ....
दिनाङ्कः – ....

अध्येतुः कृते परामर्शाः,

प्रिय अध्येतः ! भवता/भवत्या पूरितं प्रदत्तकार्यम् अवलोकितम्। मूल्याङ्कनं कृतम्। मूल्याङ्कनस्य आधारेण कुत्र कुत्र भवदीयः दोषः/लोपः/विस्मृतिः/भ्रान्तिः अभवत् इति ज्ञात्वा स्वाध्यायं पुनः प्रवर्तयतु। शुभकामनाः।।

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

मूल्याङ्कनकर्तुः हस्ताक्षरम्

दिनाङ्कः ....

© मुक्तस्वाध्यायपीठम्, राष्ट्रियसंस्कृतसंस्थानम्, नवदेहली, २०१९-२०

शास्त्री (प्रथमवर्षम्) - पञ्चमपत्रम् (व्याकरणम्)

विषयः - वैयाकरणसिद्धान्तकौमुदी (स्त्रीप्रत्ययादारभ्य समासाश्रयविधिपर्यन्तो भागः) - 100 अङ्काः।

टिप्पणी - अस्य प्रश्नपत्रस्य शतम् (100) अङ्काः सन्ति एवम् अस्मिन् त्रीणि (3) खण्डानि सन्ति। अभ्यर्थिभिः एषु समाहितानां प्रश्नानामुत्तरं पृथग्विहिताविस्तृत निर्देशानुसारं देयम्।

Note - This paper is of one hundred (100) marks containing three (3) sections. Candidates are required to attempt the questions contained in these sections according to the detailed instructions given therein.

खण्डः–क

अङ्काः - 20 x 02 = 40

निर्देशः : अस्मात् खण्डात् केचन विंशतिः (20) प्रश्नाः समाधेयाः।

Note : This section contains twenty five (25) questions. Out of these twenty (20) questions should be answered.

1. ''स्त्रियाम्'' इतीदं कीदृशं सूत्रम्?
2. 'इत्वरी' इत्यत्र कः प्रत्ययः? केन सूत्रेण ?
3. 'हलस्तद्धितस्य' सूत्रस्यार्थः कः ?
4. 'सप्तगङ्गम्' इत्यत्र समासः कः ?
5. प्रातिपदिकार्थः कः ?
6. कर्मसंज्ञायाः प्रयोजनं किम् ?
7. नाव्ययीभावात् .... सूत्रं पूरयत?
8. ''अनश्च'' इति सूत्रस्य अर्थः कः?
9. आधारः कतिधा? ते के ?
10. कर्मप्रवचनीयसंज्ञायाः प्रयोजनद्वयं प्रदर्शयत।
11. द्वितीया श्रिता .... इति सूत्रं पूरयत।
12. 'जगतः कर्ता कृष्णः' अत्र षष्ठीविभक्तिः केन?
13. 'परमराजः' इति रूपं साधयत?
14. ''सहयुक्तेऽप्रधाने'' सूत्रेण का विभक्तिः विधीयते ?
15. 'कुम्भकारः' इत्यत्र कः समासः, केन च सूत्रेण ?
16. द्वन्द्वसमासस्य कति भेदाः ?
17. 'परिक्रयणे सम्प्रदानमन्यतरस्याम्' इति सूत्रे परिक्रयणार्थः कः ?
18. 'यतश्च निर्धारणम्' इति सूत्रे निर्धारणार्थः कः ?
19. अनश्वः इत्यत्र नुडागमः केन सूत्रेण ?
20. 'देवपूजकः' इत्यत्र समासः केन ?

21. 'रूपवद्भार्यः' इत्यस्य विग्रहवाक्यं प्रदर्श्य पुंवद्भावविधायकं सूत्रं किम् ?

22. ''हरिहरौ'' इत्यस्य विग्रहवाक्यं प्रदर्शयत।

23. अन्यपदार्थप्रधानः समासः कः ?

24. ''द्वीपम्'' इत्यत्र ईत्वविधायकं सूत्रं किम् ?

25. अचतुरविचतुर .... इति सूत्रं पूरयत।

खण्डः–ख

अङ्काः - 05 x 08 = 40

टिप्पणी : अस्मात् खण्डात् पञ्च (05) प्रश्नाः समाधेयाः। प्रत्येकम्प्रश्नः प्रायः शतशब्दैः (100) समपेक्ष्यते।

Note : This section contains eight (08) questions. Out of these five (05) questions should be answered. Each question should be answered in about one hundred (100) words.

1. टिड्ढाणञ् सूत्रं प्रपूर्य, उदाहरणानि प्रदर्शयत।
2. गार्गी, मृद्वी एतयोः सिद्धिः कार्या।
3. गतिबुद्धि........ सूत्रं प्रपूर्य व्याख्यात।
4. 'अव्ययीभावे शरत्प्रभृतभ्यः' सूत्रं व्याख्यात।
5. नखनिर्भिन्नः, द्वात्रिंशत् एतयोः सिद्धिः कार्या।
6. अहोरात्रः, पूर्वकायः, पीताम्बरः एतेषां सिद्धिः कार्या।
7. शेषाद्विभाषा, वैयाकरणाख्यायां चतुर्थ्याः, सूत्रयोः व्याख्या कार्या ?
8. 'द्वन्द्वाच्चुदषहान्तात् समाहारे' इति सूत्रम् उदाहरणपुरस्सरं व्याख्यात।

खण्डः–ग

अङ्काः - 02 x 10 = 20

टिप्पणी : अस्मात् खण्डात् द्वौ (02) प्रश्नौ समाधेयौ। प्रत्येकम्प्रश्नः प्रायः त्रिशतशब्दैः (300) समपेक्ष्यते।

Note : This section contains four (04) questions. Out of these two (02) questions should be answered. Each question should be answered in about three hundred (300) words.

1. इन्द्रवरुण .... सूत्रं प्रपूर्य व्याख्यात।
2. प्रातिपदिकार्य .... सूत्रं प्रपूर्य व्याख्यात।
3. 'न लोकाव्ययनिष्ठाखलर्थतृनाम्' सूत्राशयं वर्णयत।
4. बहुव्रीहिसमासविषये एकः निबन्धः लेखनीयः।

❀❀❀